

# System řízení prevence závažné havárie

Ing. Emanuel Dušek

*Výzkumný ústav bezpečnosti práce,  
v.v.i., Praha*

# System PZH

## Oblasti systému PZH:

- posouzení rizik ZH (identifikace, analýza a hodnocení rizik)
- řízení rizik - snížení množství NCHL,
  - opatření preventivní technicko - technologická
  - preventivní organizační opatření, SŘ PZH
  - kombinovaná opatření,
- havarijní připravenost (personální, materiální, technická)
- územní plánování

# System řízení PZH (organizace a řízení)

## preventivní organizační opatření

Zásady , cíle, Politika PZH

System řízení bezpečnosti

- Požadavky na system řízení PZH
  - Příloha č. 2 vyhlášky č. 227/2015 Sb.
  - Příloha č. 3, část III. vyhlášky č. 227/2015 Sb.

# System řízení PZH

## **Povinnost provozovatele (konkrétní výstupy):**

- Nastavení Politiky, cílů a rámcových úkolů
- Nastavení a zavedení Systému řízení bezpečnosti
- Zpracování dokumentu BP/BZ, části popisu Systému řízení PZH

Požadavky na popis systému řízení PZH:

- Příloha č. 2 vyhlášky č. 227/2015 Sb.
- Příloha č. 3, část III. vyhlášky č. 227/2015 Sb.



# System řízení PZH

## Požadavky na provozovatele – jednotlivé realizované fáze v oblasti PZH

- uvědomit si zdroje rizika, provést posouzení rizik ZH, možné dopady a následky,
- ujasnit si současnou úroveň organizace a řízení PZH, posoudit dostatečnost prevence,
- ujasnit si současnou úroveň havarijní připravenosti,
- stanovit politiku, rámcové cíle, rámcové úkoly,
- definovat, zavést **system řízení bezpečnosti**, event. rozšířit stávající systémy řízení o oblast PZH, zpracovat příslušné vnitřní předpisy,

# System řízení PZH

## Požadavky na provozovatele – jednotlivé realizované fáze v oblasti PZH

- realizovat opatření techn. i organ. charakteru
- sledovat, vyhodnocovat a posuzovat přínos a efektivnost přijatých opatření,
- event. navrhnout a realizovat korekční opatření,
- realizovat doplňující opatření z oblasti havarijní připravenosti

# System řízení bezpečnosti

- **Základní znaky (atributy) prvků systému řízení bezpečnosti:**
  - jednoznačné definování postupů a pravidel,
  - stanovení odpovědné pracovní pozice za realizaci,
  - stanovení lhůt a termínů pro plnění úkolu,
  - možnost provádět kontrolu plnění úkolu, měřitelný nebo hodnotitelný ukazatel,
  - zdokumentované postupy a pravidla (vnitřní předpisy – nástroj pro řízení bezpečnosti)

# Změny v popisu systému řízení PZH

- jiné členění jednotlivých oddílů, kapitol a položek,
- snížení počtu položek (ze 191 na 117),
- nové znění některých položek, jiné obsahové požadavky,
- snaha o jednoznačný výklad znění položek.



# Změny v popisu systému řízení PZH

- **Nově je důraz kladen na:**
  - obsahovou hodnotu a relevantnost textů
  - komplexnost informací
  - popis pravidel a postupů
  - uvedení personální odpovědnosti
  - uvedení lhůt a termínů realizace
  - identifikaci příslušného vnitřního předpisu

# Struktura SŘ PZH

Stará úprava (z. č. 59/2006 Sb.)	Současná úprava (z. č. 224/2015 Sb.)
Zásady, cíle a politika PZH	Zásady, cíle a politika PZH
1. systém řízení bezpečnosti (SŘB)	I. charakteristika SŘB
	II. údaje k jednotlivým tematickým oblastem SŘB:
2. organizace PZH	1. lidské zdroje v objektu a jejich řízení
3. řízení provozu objektu a zařízení	2. řízení provozu objektu
4. řízení změn v objektu a zařízení	3. řízení změn v objektu
5. havarijní plánování	4. havarijní plánování
6. sledování plnění programu PZH	5. sledování a hodnocení plnění cílů stanovených politikou PZH a SŘB
7. audit a kontrola	6. audit SŘB a politiky PZH

# Prevence závažných havárií (PZH)

## Systém PZH

Jednotlivé tematické oblasti významné z hlediska prevence závažných havárií (PZH) v objektu:

- **posouzení rizik ZH (provedení identifikace zdrojů, analýza rizik a hodnocení rizik)**
- **řízení rizika:**
  - snížení množství NCHL, event. náhrada NCHL
  - nastavení a realizace preventivních technických a technologických opatření
  - nastavení a zavedení preventivních organizačních opatření (systém řízení PZH)
- havarijní připravenost (personální, technická, materiální)
- (územní plánování)

**S výjimkou oblasti územního plánování jsou ostatní tematické oblasti, významné z hlediska bezpečnosti, plně v kompetenci provozovatele.**

## Co si představit pod pojmem „Systém řízení PZH“?

**Řízení**, ve svém obecném významu, lze charakterizovat jako souhrn plánovacích, rozhodovacích, organizačních, koordinačních, motivačních, informačních, kontrolních a vyhodnocovacích aktivit.

**Řízení** zahrnuje nastavení politiky, definování cílů a rámcových úkolů, vhodné organizační struktury, plánovací činnosti, stanovení odpovědností, pravidel a postupů, zajištění zdrojů k dosažení stanovených cílů, sledování plnění úkolů, provádění auditů systému řízení.

**Řízení PZH** bude výše uvedený soubor aktivit, zaměřených na prevenci vzniku závažné havárie, resp. na minimalizaci následků případné havárie.

Jelikož u řízení PZH bude nutné řídit více tematických oblastí (viz dříve uvedené jednotlivé oblasti systému PZH a dále jednotlivé tematické oblasti vyžadující řízení dle §4, odst.2b vyhl. č. 227/2015 Sb.), které jsou vzájemně provázané, je vhodnější nehovořit o prostém řízení prevence ZH, nýbrž o „**Systému řízení PZH**“ (**SŘ PZH**).

V platných právních předpisech ČR (zákon č. 224/2015 Sb., vyhl. č. 227/2015 Sb.) je **Systém řízení PZH** rozčleněn na dvě podoblasti:

- **zásady, cíle a politika PZH**
- **systém řízení bezpečnosti**

**Systém řízení PZH** tedy představuje:

- stanovení a zdokumentování koncepce PZH (**Politika, cíle a zásady PZH**) zabezpečující vysokou úroveň bezpečnosti a
- zavedení zdokumentovaných pravidel a postupů pro efektivní naplňování **politiky PZH**, prostřednictvím „**Systému řízení bezpečnosti**“, v zájmu dosažení nastaveného cíle nebo udržení stavu v nastavených mezích.

